



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Seçim bölgem olan Hakkâri'nin Dağgöl Mahallesi'nde yaşayan Akbay ailesi, müşterek tapulu bir arazi üzerinde kendi imkânlarıyla inşa ettikleri evde altı aydır elektriksiz yaşamaktadır. Aileye ait yapı, müşterek tapu nedeniyle ruhsatlandırılmadığı için VEDAŞ tarafından elektrik aboneliği verilmemektedir. Bu durum, aile bireylerini özellikle de 1. ve 3. sınıfa giden iki küçük çocuğu ciddi biçimde etkilemekte; çocuklar derslerini telefon ışığında yapmakta, evde ısınma, aydınlanma, temizlik ve temel yaşam faaliyetleri insan onuruna aykırı koşullarda sürdürülmektedir. Yerel basına da yansıyan bu olay, yalnızca idari bir sorun değil, aynı zamanda temel insan haklarının ihlali niteliğinde bir durum olarak kamuoyunda yankı bulmuştur.

Ailenin yaşadığı mağduriyet yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda çocuk hakları, eğitim hakkı, sağlık hakkı ve yaşam hakkı yönlerinden de değerlendirilmelidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 27. maddesi, taraf devletlere çocukların yeterli yaşam standartlarına sahip olmasını sağlama yükümlülüğü getirmektedir. Anayasa'nın 17. maddesi yaşama hakkını, 41. maddesi ailenin korunmasını, 42. maddesi eğitim hakkını, 56. maddesi ise sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına almaktadır.

Ayrıca, Anayasa'nın ilgili maddesi, devletin temel amaç ve görevleri arasında kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumayı ve sosyal devlet ilkesi gereğince insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmesini temin etmeyi düzenler. Bu çerçevede, ilgili kamu kurumlarının, teknik ve idari mevzuatın öngördüğü sınırlamalara rağmen, insani bir çözüm mekanizması geliştirmesi anayasal bir sorumluluk olarak görülmelidir.

Mevzuata göre ruhsatsız yapılara doğrudan elektrik bağlanması yasaklanmış olsa da “geçici elektrik aboneliği” veya “sosyal destek amaçlı geçici enerji sağlama modelleri” birçok ilde afet, kırsal yerleşim veya geçici barınma durumlarında uygulanmıştır. Bu kapsamda, Hakkâri'de benzer bir uygulamanın geliştirilmesi hem mağduriyetin hem de çocukların eğitim hakkının korunması açısından zaruridir.

Hakkâri'nin Dağgöl Mahallesi'nde yaşayan Akbay ailesinin yaşadığı durum, sadece bir idari sorundan ibaret değildir; temel insan haklarının ihlali niteliğindedir. İktidarın sosyal hukuk devleti ilkesi doğrultusunda hareket ederek, mağduriyetin çözümü için kalıcı ve insani bir enerji temini modeli oluşturması; ayrıca müşterek tapulu alanlarda oturan yurttaşların temel hizmetlere erişimini güvence altına alacak mevzuat değişikliklerinin gündeme alınması zaruridir.

Bu kapsamda, ilgili bakanlıkların eşgüdüm içinde çalışarak hem Akbay ailesinin hem de benzer durumdaki diğer yurttaşların mağduriyetini giderecek kalıcı bir çözüm mekanizması geliştirmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Müşterek tapulu arazilerde inşa edilen konutlara ruhsat verilememesi nedeniyle binlerce ailenin temel yaşam hizmetlerinden (elektrik, su, doğal gaz) mahrum kaldığı bilinmektedir. Bu sorunun çözümü için mevzuatta bir düzenleme yapılması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır veya olacak mıdır?
2. Akbay ailesi özelinde, tapu devrinin taraflarca kabul edildiği ancak idari işlemlerin sürdüğü bir durumda, sosyal barınma hakkı kapsamında kalıcı nitelikte yapı kullanım izni veya ruhsat verilmesi yönünde idari bir düzenleme yapılması mümkün müdür?
3. Sosyal devlet ilkesi gereği, yurttaşların insani yaşam koşullarına erişimini engelleyen bürokratik ve mülkiyet kaynaklı engellerin azaltılması için Bakanlığınızca planlanan bir reform çalışması bulunmakta mıdır?
4. Hakkâri ili gibi kış koşulları ağır bölgelerde, barınma ve ısınma sorunlarını gidermeye dönük yerel yönetimlerle koordineli sosyal konut ve altyapı desteği programları geliştirilmekte midir?
5. Bu tür durumlarda, çocuklu ailelerin yaşadığı mağduriyetlerin önlenmesi için "geçici yapı tespit komisyonları" veya "sosyal konut hakem kurulları" oluşturulması planlanmakta mıdır?